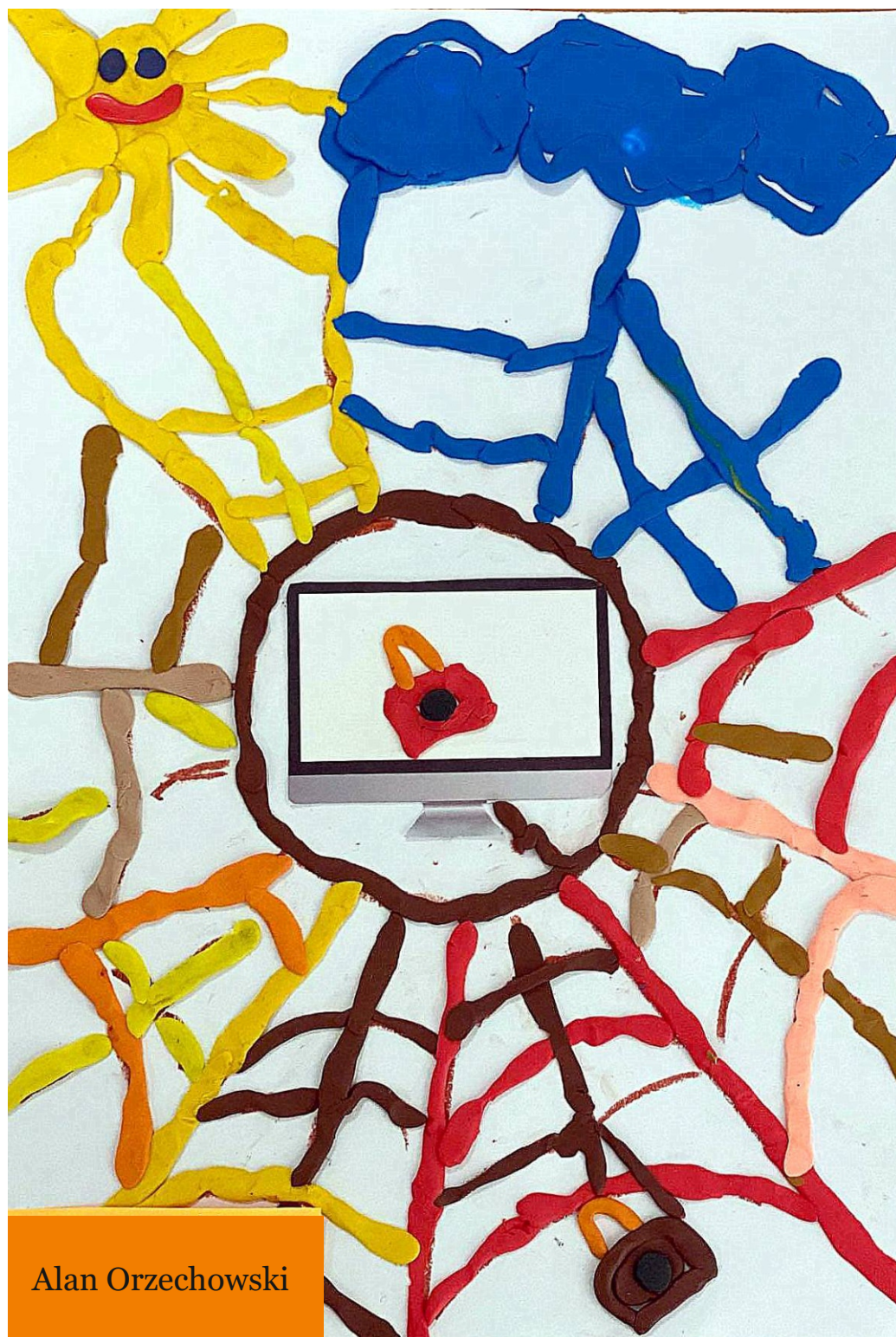

Bezpieczeństwo w sieci

Jakich zasad przestrzegać? O co zadbać?

Alan Orzechowski

ROZSTRZYGNIECIE
KONKURSU

strona 18

PODSUMOWANIE PRACY
MODN 2020/2021

strona 2

WYNIKI KONKURSÓW
ORGANIZOWANYCH
W MODN

strona 3 i 18

DOGOTERAPIA

strona 4

KOMPETENCJE
KLUCZOWE NA WF-ie

strona 6

MIGAWKI Z CEM

strona 10

KOMPETENCJE
KLUCZOWE
INFOGRAFIKA

strona 13

WSPÓŁPRACA MODN I MH

strona 19

Spotkanie podsumowujące pracę Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Elku w roku szkolnym 2020/2021

30 czerwca 2021 roku w Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Elku odbyło się podsumowanie pracy MODN w kończącym się roku szkolnym. W spotkaniu uczestniczył Warmińsko-Mazurski Wicekurator Oświaty Wojciech Cybulski.

Kurator w imieniu Ministra Edukacji i Nauki odznaczył prestiżowym w oświacie Medalem Komisji Edukacji Narodowej Krystynę Żak, doradcę metodycznego MODN w Elku. Medal jest nadawany za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania, w szczególności w zakresie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, twórczości dla dzieci i młodzieży oraz kształcenia i doskonalenia nauczycieli.

Przekazane zostały dwójgu doradców metodycznych MODN, Teresie Truchan i Januszowi Tkaczowowi, pisemne podziękowania Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty za przeprowadzenie konferencji wojewódzkich.

Wręczono dwóm nowym doradcom metodycznym akty powołania. Joanna Bobrek z I LO w Elku została doradcą metodycznym w zakresie języka angielskiego dla szkół ponadpodstawowych, Barbara Domysławska z I LO w Olecku, doradcą metodycznym w zakresie matematyki dla szkół ponadpodstawowych.

W pracy każdej placówki oświatowej nieuchronne są zmiany kadrowe. Spotkanie było okazją do wręczenia podziękowań byłym doradcom metodycznym. Wicekurator Wojciech Cybulski oraz dyrektor MODN Michał Jodko podziękowali za dotychczasową pracę Małgorzacie Grońskiej, Dorocie Kozłowskiej, Izabeli Łochowskiej, Joannie Tyc, Tomaszowi Wierchowskiemu, Andrzejowi Szmurło oraz Janowi Grzybowi.

Podsumowane zostały rezultaty prowadzonych przez MODN w roku szkolnym 2020/2021 konkursów:

1. Międzynarodowy Konkurs Matematyczny *Kangur*;
2. Ogólnopolski Konkurs Języka Angielskiego *Fox*;
3. *Bezpieczni w sieci*;
4. *Dziękuję, nie piję, nie palę, nie biorę...*
5. *Uczymy się eksperymentując*

Podczas spotkania omówiono także realizację grantu pn. *Wsparcie nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość w powiatach elckim, piskim, goldapskim i oleckim* w ramach projektu *Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość*.

W wyśpieniu podsumowującym spotkanie wicekurator Wojciech Cybulski podziękował pracownikom MODN za rok twórczej pracy w specyficznych, trudnych warunkach dla wszystkich nauczycieli. Podkreślił, że elcki MODN traktowany jest jako wzorcowy dla nowo powstałych placówek w województwie warmińsko-mazurskim. Już same dane ilościowe – 22 doradców metodycznych – mówią o sile tego ośrodka. Ma to swoje odzwierciedlenie w skali i jakości jego działań. Wicekurator zapewnił, że prowadzone obecnie przez MEiN prace zmierzają do podniesienia sprawności funkcjonowania systemu oświaty, w tym do poprawy efektywności nadzoru pedagogicznego, a także do poprawy warunków pracy i płacy nauczycieli.

Aneta Klonowska

Rozstrzygnięto konkurs: *Nie piję, nie palę, nie biorę*

Promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów, zapobieganie podejmowaniu zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne życie, aktywizacja uczniów i nauczycieli do działań profilaktycznych, rozwijanie zainteresowań uczniów oraz ich kompetencji cyfrowych to bogactwo celów konkursu zorganizowanego przez MODN w Elku.

Zadania konkursowe dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych dotyczyły zaprojektowania i nagrania filmu reklamowego, spotu lub prezentacji multimedialnej na temat profilaktyki uzależnień. Prace konkursowe przybliżały temat dotyczący szkodliwości używek, szczególnie dla młodych ludzi oraz promowały zdrowy styl życia, bez stosowania alkoholu, papierosów, narkotyków, środków psychoaktywnych (dopalaczy).

Film (spot reklamowy) powinien być trwać nie dłużej niż 3-5 minut w dowolnej technice oraz formie (animacja, dokument, fabuła, film eksperymentalny itp.). E-książeczka mogła być przygotowana w aplikacji internetowej: WriteReader lub Story Jumper i zawierać do 12 stron. Prezentacja multimedialna zgłoszona do konkursu mogła zawierać do 12 slajdów w dowolnym programie prezentacyjnym i zapisana w formie prezentacji przenośnej.

Zgodnie z regulaminem¹ Komisja konkursowa postanowiła przyznać pierwsze miejsca i wyróżnienia:

Kategoria szkoły podstawowe

I miejsce **Antonina Kaczmarczyk**

ze Szkoły Podstawowej nr 9 im. Jana Pawła II w Elku

wyróżnienie **Wiktoria Kamińska**

ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich

Kategoria szkoły ponadpodstawowe

I miejsce **Maciej Zalewski i Marek Romanowski**

z Internatu Zespołu Szkół nr 6 w Elku

wyróżnienie **Dominik Fiećko**

z Internatu Zespołu Szkół nr 6 w Elku

wyróżnienie **Dominika Wiszowata**

z Zespołu Szkół nr 1 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Elku.

Wszystkim uczestnikom dziękujemy za udział w konkursie, a laureatom gratulujemy. Organizatorzy konkursu, Teresa Truchan, Aneta Klonowska i Małgorzata Grońska, dziękują nauczycielom-opiekunom za przygotowanie uczniów do konkursu. Nagrodzone prace prezentujemy na naszej stronie², zachęcamy do jej obejrzenia i promowania zdrowego stylu życia, bez stosowania używek.

¹ https://www.modn.elk.pl/Common/pobierzPlik/id/116/module_short/news/obj_id/73/culture/pl/version/pub.html

Krystyna Żak

Wyniki konkursu *Uczymy się eksperymentując*

Konkurs „Uczymy się eksperymentując” został rozstrzygnięty. Przedmiotem konkursu było przygotowanie filmu albo prezentacji multimedialnej dotyczącej eksperymentu o tematyce przyrodniczej. Komisja miała nie lada zadanie, oceniała: pomysł na wykonanie, prezentację efektu końcowego, estetykę wykonania pracy, wnioski i spostrzeżenia dotyczące prezentowanego zagadnienia, jakość wykorzystanych materiałów, umiejętności wykorzystania technologii komputerowej, pomysłowość i tzw. „pazur”.

Zgłoszone filmiki i prezentacje multimedialne zadziwiają kreatywnością i dociekliwością poznawczą uczestników. Są też wyrazem dużych umiejętności młodych ludzi w zakresie wykorzystania technologii komputerowych. Udział w konkursie to także dowód na to, że uczniowie potrafią pracować samodzielnie i to w odniesieniu do przedmiotów ścisłych.

Wszyscy mogą czuć się zwycięzcami, pokonali własne słabości i udowodnili, że nauka to świetna zabawa, współzawodnictwo i integracja rodziny.

Nagrodzeni uczniowie:

Klasy I-IV

I miejsce **Maciej Niedużak**

ze Szkoły Podstawowej nr 5 im. Marii Konopnickiej w Elku

Klasy V-VIII

I miejsce **Olga Nowak i Maciej Nowak**

ze Szkoły Podstawowej nr 3 im. Henryka Sienkiewicza w Elku

II miejsce ex aequo **Bartosz Gogolczyk**

ze Szkoły Podstawowej nr 3 im. Henryka Sienkiewicza w Elku

Maciej Kurzyna

ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku,

Kornel Gajko

ze Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Nowej Wsi Elckiej.

III miejsce ex aequo **Kamila Bogusławska**

ze Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Nowej Wsi Elckiej

Maja Hutna

ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku,

Kewin Gabriel Walczak

ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku

Wyróżnienie **Sara Krysiwicz**

ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich,

Wyróżnienie **Aniela Walukiewicz**

ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. prof. W. Szafera w Elku.

Organizatorzy konkursu, Teresa Truchan, Aneta Klonowska, Krystyna Żak, doradczyńe metodyczne MODN, składają serdeczne podziękowania nauczycielom laureatów: Dorocie Szcześniak, Urszuli Osowskiej, Joannie Borzańskiej, Bożenie Składanek, Łukaszowi Chorosiowi za pomoc uczniom w przygotowaniu prac konkursowych, które zamieszczamy na stronie MODN.³

Wydawca: Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku

Adres: ul. Sikorskiego 5A, 19-300 Elk, tel. 087 621 10 71

Redaktor Naczelny: dr Ryszard Skawiński, www.modn.elk.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń

² https://www.modn.elk.pl/aktualnosc-73-rozstrzygnieto_konkurs_nie_pije_nie.html

³ https://www.modn.elk.pl/aktualnosc-77-wyniki_konkursu_uczymy_sie.html

DOGadajmy się.

Pies a nauka komunikacji.

Umiejętność porozumiewania się z otoczeniem jest najważniejszą potrzebą każdego człowieka. Dzięki komunikacji każdy z nas, nie tylko może realizować własne plany, ale przede wszystkim zaspokaja podstawowe potrzeby związane z codziennym funkcjonowaniem.

Dzieci posiadają silną potrzebę bycia w kontakcie z innymi, w szczególności najbliższymi im osobami. Jako istoty społeczne szukają sposobów porozumiewania się z drugą osobą. Już w okresie niemowlęcym dziecko komunikuje się z otoczeniem, wykorzystując do tego niewerbalne środki, jak płacz, spojrzenia, ruchy ciała, gesty, mimika, wokalizacja. W późniejszym okresie wykorzystują do tego słowo mówione – rozpoczynając od pojedynczych wyrazów. W czasie drugiego-trzeciego roku życia zaś, następuje czas przełomowy w rozwoju sprawności komunikacyjnej. Słownik dziecka liczy już wtedy ok. 1000-1500 słów, i w tym okresie dziecko powinno prowadzić swobodne rozmowy. W wieku przedszkolnym występuje duża aktywność ruchowa oraz wzrost zainteresowania otaczającym światem, a co za tym idzie niekończące się ciągi pytań, które wzbogacają słownictwo mowy biernej i czynnej, a także doskonalą się i bogaci struktura opowiadania dziecka.

Czasem jednak bywa tak, że umiejętności komunikacyjne u dzieci są na różnym poziomie zaburzone. Często przyczyną takiego stanu rzeczy są zdiagnozowane niepełnosprawności i różnorodne dysfunkcje. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną w zależności od stopnia niepełnosprawności i rodzaju choroby borykają się z następującymi trudnościami w zakresie komunikacji:

- a) niemówienie, czyli nieposługiwanie się mową werbalną;
- b) zaburzona w różnym stopniu mowa werbalna (wady wymowy);
- c) trudności w zrozumieniu mowy werbalnej związane z zaburzeniami myślenia (szczególnie na poziomie abstrakcyjnym), koncentracji uwagi, uszkodzeniem receptorów (słuchu);
- d) autyzm:
 - trudności w zrozumieniu społecznego aspektu komunikacji – jako formy dialogu, możliwości nawiązania kontaktu z drugą osobą;
 - często widoczny jest brak inicjatywy komunikacyjnej, co z kolei związane jest z zaburzoną teorią umysłu;
 - echolalia, które utrudniają proces porozumiewania się.

W grupach przedszkolnych spotyka się również dzieci, które posiadają opinie o wczesnym wspomaganiu rozwoju, a także potrzebują wsparcia w zakresie porozumiewania się. Można tu wymienić dzieci z wadami wymowy, mutyzmem wybiórczym, dysleksją, czy posiadające zaburzenia integracji sensorycznej. W takich przypadkach można wprowadzić innowacyjne zajęcia wspomagające rozwój mowy i komunikacji, oparte na pomocy nietypowego „terapeuty”, czyli specjalnie przygotowanego do tej roli psa i jego przewodnika – ky noterauteuty (dogoterapeuty). Zajęcia z psem są niezwykle atrakcyjną formą terapii dla dzieci, zarówno dla mówiących, jak i nieposługujących się mową werbalną. Pies nie ocenia, nie krytykuje, nie wydaje poleceń.

Mówiąc o komunikacji, zwykle mamy na myśli mowę werbalną, która dla osób z niepełnosprawnościami oraz ze spektrum autyzmu jest najtrudniejszą formą porozumiewania się z otoczeniem. Na szczęście istnieją wspomagające i alternatywne metody komunikacji (AAC), czyli możliwość porozumiewania się w sposób

poza werbalny. Nazywamy tak wszelkie działania, które mają na celu pomoc w porozumiewaniu się osobom niemówiącym lub posługującym się mową w ograniczonym stopniu. Zamiast wypowiadanych słów i zdań mogą one używać znaków graficznych (piktogramów, obrazków, symboli), znaków przestrzennych (np. przedmiotów) lub znaków manualnych (gestów).

Zanim jednak stworzymy pewien system porozumiewania się z osobą niemówiącą, najważniejszym zadaniem, który spoczywa na nauczycielach, specjalistach, ale również na rodzicach i całym społeczeństwie jest nauczenie dziecka sensu komunikacji, podstawowych zasad porozumiewania się:

1. Naprzemiennność:
JA MÓWIĘ – TY SŁUCHASZ, TY MÓWISZ – JA SŁUCHAM;
2. Uświadomienie dziecku sensu i potrzeby komunikowania się.
Należy nauczyć dziecko postrzegać osobę dorosłą (drugiego człowieka), jako tę, która pomoże mu zaspokoić jego potrzeby.
3. Pozwalanie dziecku na dokonywanie prostych wyborów, tak aby miało ono poczucie sprawczości pozytywnej w działaniu.
4. I najważniejsze: słuchajmy, kiedy dzieci do nas mówią.
Budujmy w nich poczucie własnej wartości.

Dzięki zastosowaniu w praktyce powyższych zasad budujemy w osobach z niepełnosprawnością tzw. gotowość do porozumiewania się. Bez komunikacji nie można bowiem mówić o edukacji, a tym samym o odnoszeniu sukcesów.

Z komunikacji alternatywnej może korzystać każdy, nie tylko specjaliści. Nie chodzi bowiem o to, aby znać skomplikowane systemy komunikacji, jak np. język migowy, czy piktogramy, tylko o stworzenie dziecku możliwości do komunikacji, zachęcania go do wyrażania się inicjatywą, motywowanie do działania. To wszystko wymaga cierpliwości, wytrwałości w działaniu i współpracy całego otoczenia dziecka. Najważniejsze to być zrozumiałym przez innych. Mogę przecież pokazać, narysować, napisać, „wyklikać” na klawiaturze komputera! **To, że nie mówię, nie znaczy, że nie mam nic do powiedzenia.**

A gdzie w tym wszystkim pies?!

Pies jest źródłem wielu pozytywnych doświadczeń: wrażeń dotykowych, zapachowych, wizualnych czy słuchowych (dla dzieci z głębszą niepełnosprawnością); doskonałym kompanem do zabaw; partnerem w komunikacji na poziomie dziecka. Pies nie mówi – porozumiewa się całym sobą – ruchem ciała, zapachem, mierzaniem ogona. Takie zachowanie jest zrozumiałe dla dzieci, zachęca ich do bliższego nawiązania kontaktu z psem, do pojęcia aktywności. My – jako terapeuci, możemy wykorzystać tę naturalną potrzebę dziecka do bycia zauważonym i docenionym, w celu nauczania go wyżej omówionych zasad porozumiewania się. Pies może stać się pośrednikiem pomiędzy dzieckiem a nami – dorosłymi. Dzięki psu możemy wprowadzić osoby niemówiące w trudny dla nich świat

mowy werbalnej, możemy przekonać ich, że warto jest wykazywać inicjatywę komunikacyjną.

Zajęcia z psem mogą być prowadzone w różnych formach: indywidualnie lub grupowo, a forma dostosowywana jest do potrzeb i możliwości dziecka. Polskie Towarzystwo Kynoterapeutyczne określa trzy rodzaje zajęć dogoterapeutycznych:

1. Spotkania z psem – mają one na celu stworzenie pozytywnego kontaktu między uczestnikiem a psem, a ich zadaniem jest dostarczenie uczestnikom pozytywnych emocji i satysfakcji z obcowania z psem, a także przełamania lęku w kontaktach z otoczeniem. Ponadto stymulują rozwój zmysłów, pobudzają aktywność ruchową, pozwalają oderwać się od otaczającej rzeczywistości. Spotkania takie mogą być jednorazowe lub odbywać się regularnie.
2. Edukacja z psem – to zajęcia usprawniające sferę intelektualną i poznawczą dzieci. Kynoterapeuta powinien ściśle współpracować z nauczycielem – wychowawcą w celu jak najlepszego doboru treści dydaktycznych, określenia mocnych stron dziecka oraz jego trudności rozwojowych i edukacyjnych, jak również powinien skupić się na sferze najbliższego rozwoju dziecka. Tego typu zajęcia najczęściej odbywają się w przedszkolach i szkołach. Pies poprzez aktywny udział w zajęciach, motywuje do nauki, stwarzając przyjazne warunki emocjonalne, co zwiększa możliwość przyswojenia wiedzy. Edukacja z psem pomaga też osobom o obniżonej percepcji lub niechęci do przyswajania wiedzy i przebywania w szkole. Zajęcia prowadzone są w grupach lub indywidualnie. Mają określony scenariusz realizujący program nauczania.
3. Terapia z psem – to zestaw ćwiczeń, ukierunkowany na konkretny, zaplanowany cel, z zakresu szeroko rozumianej rehabilitacji. Tu kynoterapeuta powinien posiadać dodatkowe wykształcenie w danej dziedzinie, jak np. oligofrenopedagogika, surdopedagogika, tyflopedagogika, praca z dziećmi i z zaburzeniami rozwoju, logopedia, rehabilitacja, komunikacja wspomagająca i alternatywna lub inne. Mamy tu do czynienia z indywidualnym podejściem do każdego uczestnika, do jego możliwości i potrzeb. Terapia powinna być dokumentowana.

Jak wyglądają zajęcia *DOGadajmy się*?

Na zajęcia dogoterapeutycznych z czarnym labradorem Mambą, a później z cavalierką Miną zachęcałam dzieci i młodzież, ale też osoby dorosłe (uczestników ŚDS), do poszerzania swoich umiejętności komunikacyjnych. Tak powstały zajęcia *DOGadajmy się*, czyli terapia z psem mająca na celu rozwijanie umiejętności porozumiewania się.

Po pierwsze, dzieci/osoby uczone są zasad porozumiewania się, które zostały omówione wcześniej w artykule:

- Naprzemiennność – *Raz ja, raz ty karmimy psa*, itp., naprzemienne czytanie książek AAC,
- dokonywania prostych wyborów – *Pokaż, co teraz robimy z psem, w co się bawimy? A może pies wybierze, co będziemy robić teraz?*
- słuchania i bycia słuchanym – *Opowiedz Mambie, przeczytaj jej tę książkę, pamiętasz ona rozumie jak się jej pokazuje.*

Doskonale także umiejętność posługiwania się gestami i symbolami danej metody, w tym wypadku Makatonu, używają piktogramów, PCS-ów. Podczas zajęć wykorzystywane są ćwiczenia usprawniające narządy artykulacyjne i różne zabawy dźwiękonaśladowcze, np. bajka mojego autorstwa: Edyta Musialik, „Przyjaciele Mamby. Myny z podwórka”. Rozwiązywane są „pieskowe” zagadki i quizy, a każdy mówi, tak jak potrafi. Korzystamy ze wszystkich dostępnych możliwości, które w zależności od potrzeb odbiorców, doskonale trudną dla wielu sztukę konwersacji. A pies towarzyszy, wspiera, merda ogonem, uspokaja. Kontakt z psem daje poczucie bezpie-

czeństwa i pewności siebie, uczy także ufności wobec świata i przynależności do niego. Nie od dziś wiadomo, że jeżeli w proces uczenia się włączymy emocje i ruch, to wielokrotnie oczekiwane efekty. A zajęcia z psem to niewyczerpany wulkan emocji, od tych euforycznych po spokojne i wyciszające. Z psem można przecież bawić się, uczyć go wykonywać komendy, itp., ale również psa należy głaskać, odpoczywać, wtulać się w jego sierść. Przebywanie z psem uczy rozróżniania i panowania na poszczególnymi emocjami, kształtuje samoświadomość i samodyscyplinę. Na zajęciach z psem ważne jest ustalenie reguł zachowania, które można potem wykorzystać w nauce funkcjonowania w grupie.

Psy odpowiednio wyszkolone wykonują komendy także tych dzieci, które nie potrafią mówić czy mają problemy z poruszaniem się (można by rzec – tajna „broń” kynoterapeuty). Dzieci mają więc ogromną motywację do tego, by nauczyć się jak najlepiej wykonywać gesty, potrzebne do wydawania komend, a później niezbędne do porozumiewania się z drugą osobą. Poprzez przebywanie z psem, łatwiej jest dziecku uzewnętrznić emocje i uczucia, a pies staje się niejako pomostem ułatwiającym komunikację ze światem. Dziecko, pokonując swoje trudności, zyskuje poczucie kontroli i sukcesu.

Łatwiej z psem na kolanach lub psu na ucho przekazać trudne dotąd do wypowiedzenia słowa, bo mówić można przecież bez słów. Najważniejsza rzecz – chcieć zrozumieć drugiego człowieka.

- Edyta Musialik jest nauczycielką wychowania przedszkolnego, kynoterapeutką, oligofrenopedagogiem.

Bibliografia:

1. Grycman Magdalena, *Sprawdź, jak się porozumiewam. Ocena efektywności porozumiewania się dzieci ze złożonymi zaburzeniami komunikacji wraz z propozycjami strategii terapeutycznych*
2. Beata Kulisiewicz, *Witaj, piesku! Dogoterapia we wspomaganiu rozwoju dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych*
3. Joanna Skorupa, Katarzyna Krajewska, *Baw się poprzez animaloterapię* Wioletta Bartkiewicz, *Pies terapeuta i przyjaciel rodziny. Rola psa w procesie rehabilitacji niepełnosprawnego dziecka*
4. Danuta Emiluta-Roza, *Wspomaganie rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym*

Rozwijanie kompetencji kluczowych na zajęciach wychowania fizycznego w okresie zdalnego nauczania

Żyjemy w globalnej wiosce, w której otaczająca nas rzeczywistość zmienia się w okamgnieniu. Świat bardzo mocno przyspieszył, wszedł do wirtualnego pojazdu poruszającego się poza granicą naszych zmysłów. Aby nie zostać w tyle, potrzebujemy kompetencji, które pozwolą nam zrozumieć to, co się dzieje, oraz wykorzystać posiadane zdolności i postawy do znalezienia bezpiecznego miejsca dla siebie.

Jak przez „szklane oko” rozwijać kompetencje kluczowe na zajęciach wychowania fizycznego?

Pandemia koronawirusa wyrzuciła świat do góry nogami, kreując z dnia na dzień rzeczywistość rodem z filmów science fiction. Wszystkie dziedziny życia doznały uszczerbku. Kto wie, czy szkolnictwo nie doznało największego. Czas pokaże. Życie w szkole od początku 2020 roku do końca roku szkolnego 2020/2021 można podzielić na dwa okresy:

I – normalnej, typowej nauki w warunkach szkolnych: zajęcia w klasopracowniach, na sali sportowej, boisku, apele okolicznościowe, biwaki, wycieczki, wywiadówki itd.,
II – nauki zdalnej, w której szkoła i wszystko co z nią związane, zostało ograniczone do łącza internetowego i ekranu komputera.

Jak przez „szklane oko” rozwijać kompetencje kluczowe na zajęciach wychowania fizycznego? Robiłem to inaczej niż do tej pory, niestandardowo. Przedstawię zadania, które wysyłałem moim uczniom do wykonania i wskażę rozwijane za ich pomocą kompetencje kluczowe.

Zadanie 1. Zostań mistrzem olimpijskim.¹

Przygotowałem uczniom „Alfabet ćwiczeń” zawierający opisy i zdjęcia wykonywanych ćwiczeń od litery a do z (zdjęcia i opis poniżej). Przedstawiłem chronologicznie, z podaniem roku oraz miasta gospodarza, wszystkie nowożytnie letnie igrzyska olimpijskie od Aten 1896 roku do Rio de Janeiro 2016 roku. Wybierałem uczniom konkretne igrzyska olimpijskie, a ich zadaniem było nazwać i wykonać ćwiczenia, dostosowując je do daty i liter zgodnie z „Alfabetem ćwiczeń”. Każda litera oznaczała określone ćwiczenie w „Alfabecie”, a liczba związana z datą – liczbę powtórzeń (przyjąłem, że liczba 0 to 10 powtórzeń). Przy ćwiczeniach równoważnych zamiast liczby powtórzeń liczył się czas w sekundach.

Przykład:

Wybrałem XXX Letnie Igrzyska Olimpijskie 2012 w Londynie. Należy nazwać i wykonać ćwiczenie opisane w dacie i nazwie miasta w kolejności: litera, nazwa ćwiczenia, liczba powtórzeń/czas w sekundach:

- *L podpór przodem prawa noga – lewa ręka i odwrotnie – 2 sekundy* (ćwiczenie równoważne),

- *O scyzoryk – 2 x,*
- *N deska bokiem na prawej i lewej stronie – 2 sekundy* (ćwiczenie równoważne),
- *D zakrok – 2 x,*
- *Y wyrzut nóg w tył – 2 x*
- *N deska bokiem na prawej i lewej stronie – 2 sekundy* (ćwiczenie równoważne),

Powyższy zestaw należało powtórzyć jeszcze 10 x, 1 x i znów 2 x (2012), czyli dopisać pozostałe powtórzenia. W każdej dacie są 4 cyfry, co należy rozumieć jako wykonanie 4 serii ćwiczeń. Po uzupełnieniu zestaw „Igrzyska Olimpijskie LONDYN 2012” wygląda następująco:

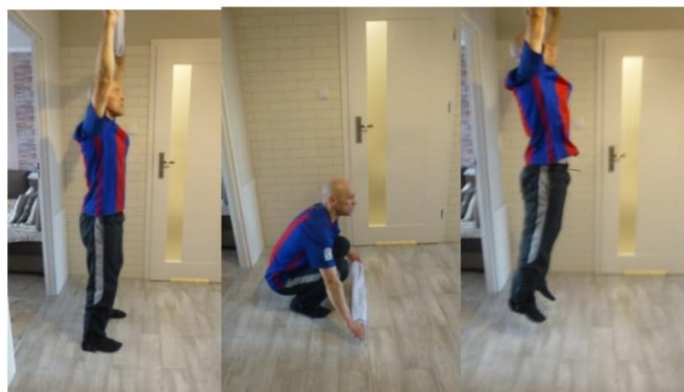
2012 LONDYN

- *L podpór przodem prawa noga – lewa ręka i odwrotnie – 2 s, 10 s, 1 s, 2 s,*
- *O scyzoryk – 2 x, 10 x, 1 x, 2 x,*
- *N deska bokiem na prawej i lewej stronie – 2 s, 10 s, 1 s, 2 s,*
- *D zakrok – 2 x, 10 x, 1 x, 2 x,*
- *Y wyrzut nóg w tył – 2 x, 10 x, 1 x, 2 x,*
- *N deska bokiem na prawej i lewej stronie – 2 s, 10 s, 1 s, 2 s*

ALFABET ĆWICZEŃ

A Wyskok w górę z przysiadu

Pozycja wyjściowa: postawa swobodna jak do „przysiadu”.
Ruch: *wykonujemy przysiad podparty, dotykając dłońmi podłogę, *następnie wyskakujemy w górę, prostując ramiona z rękami – 8-12 powtórzeń.

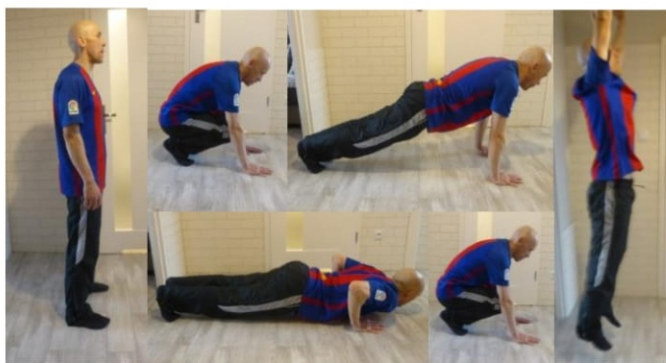

Z Krokodylki

Pozycja wyjściowa: postawa swobodna, nogi rozstawione na szerokość barków, stopy na podłożu.

Ruch: *przechodzimy do przysiadu podpartego, *wyrzut nóg w tył do wyprostu, *ugięcie i wyprost ramion (wykonanie „pompek”), *powrót do przysiadu podpartego, *wyskok do góry z wyprostowanymi ramionami nad głowę (dowolna liczba powtórzeń). Jeżeli jest za trudno, możemy ominąć wykonanie

¹ „Wychowanie Fizyczne i Opieka Trenerska”, 1/13(2021), s. 24.

„pompki” izamiast wyskoku – powstać i klasnąć nad głową. Zgodnie z tym opisem wybierałem uczniom zestaw kolejnych igrzysk olimpijskich: Ateny 1896, Paryż 1900, Atlanta 1996, Barcelona 1992, a ich zadaniem było nazwać i wykonać ćwiczenia, dostosowując je do daty i liter zgodnie z „Alfabetem ćwiczeń”. Dodatkowym elementem było zmierzenie (na tętnicy szyjnej lub promieniowej) i zapisanie swojego tętna (liczba uderzeń serca w czasie minuty) przed wykonaniem ćwiczeń z zestawu oraz po ich zakończeniu. Ta umiejętność była omawiana i ćwiczona w trakcie lekcji on-line.

Rozwijane kompetencje:

- **porozumiewanie się w języku ojczystym:** zrozumienie treści zadania i udzielenie zgodnej z opisem odpowiedzi (interakcja językowa),
- **matematyczne:** wykonanie czterech serii, w których ilość powtórzeń (czas w sekundach) zależy od cyfry znajdującej się w dacie, zmierzenie tętna (umiejętność liczenia, myślenie matematyczne),
- **informatyczne:** odczytanie zadania i wysłanie swojej pracy za pomocą mediów elektronicznych (dziennik elektroniczny Librus Synergia),
- **umiejętności uczenia się:** w jaki sposób przyswaja nowy materiał.

Zadanie 2. Kim byłem? Kim jestem?²

Zadanie polegało na sprawdzeniu wiedzy z zakresu sportu. Przedstawiłem fragmenty z życia znanego sportowca, a zadaniem ucznia było odgadnąć jego imię i nazwisko oraz uprawianą dyscyplinę (konkurencję) sportu.

Poniżej znajduje się opis dotyczący Haliny Konopackiej: Bohaterka opowieści urodziła się 26 lutego 1900 w Rawie Mazowieckiej, pochodziła z mieszczańskiej rodziny, ze strony matki miała przodków pochodzenia tatarskiego. Była jedną z najbardziej interesujących postaci naszego przedwojennego sportu, obdarzoną wieloma talentami, a przede wszystkim bardzo piękną, elegancką kobietą, której sława była porównywana do sławy Jana Kiepury. W dwudziestolecie międzywojennym powszechne było powiedzenie: „Kiepurą pyskiem, (nazwisko naszej bohaterki) dyskiem”. Jej wszechstronność jeśli chodzi o kulturę fizyczną może być wzorem do dnia dzisiejszego. Przygodę ze sportem rozpoczęła od narciarstwa, przypadkiem trafiła do sekcji lekkoatletycznej AZS-AWF Warszawa, którego barwy reprezentowała do końca swojej kariery. Uprawiała konkurencje rzutowe oraz skocznościowe, ponadto znakomicie grała w piłkę ręczną, jeździła konno, pasjonowała się automobilizmem. Po zakończeniu kariery lekkoatletycznej grała w tenisa wmięście

z Czesławem Spychalą. Z racji tego, że zwykle występowała w czerwonym berecie uzyskała przydomek „Czerbieta” (zbiętek słów czerwona kobieta). Nasza bohaterka jako pierwsza w historii polskiego sportu zdobyła złoty medal olimpijski: 31 lipca 1928 r. na igrzyskach w Amsterdamie uzyskała wynik 39,62 m. Były to zawody, w których po raz pierwszy w historii ruchu olimpijskiego dopuszczono kobiety do rywalizacji lekkoatletycznej. Nasza mistrzyni nie tylko zdobyła złoty medal i pobiła rekord świata, ale została również wybrana miss igrzysk. Jej pozasportowymi pasjami było pisanie wierszy oraz malarstwo, twórczość naszej bohaterki była publikowana w „Wiadomościach Literackich” i „Skamandrze”. W 1929 roku wydała tomik poezji „Ktorego dnia”. Nie mniej ważne niż igrzyska olimpijskie zawody nasza bohaterka rozegrała we wrześniu 1939 roku, uczestnicząc w brawurowej akcji ratowania złota Banku Polskiego. Ten cenny towar załadowano do 12 miejskich autobusów, a jednym z nich kierowała nasza mistrzyni. Ekspedycja wyruszyła z Warszawy w kierunku Rumunii, po dotarciu do Konstancy statkiem przez Morze Czarne i kilka portów Bliskiego Wschodu, dowiozła złoto do kwatery premiera rządu emigracyjnego Władysława Sikorskiego we Francji. Nasza mistrzyni zmarła 28 stycznia 1989 roku w Daytona Beach (USA).

Po zapoznaniu się z materiałem uczeń miał odgadnąć:

- imię i nazwisko sportowca,
- w jakiej konkurencji zdobyła złoty medal na igrzyskach olimpijskich w Amsterdamie 1928 roku?

Inni sportowcy, którzy byli bohaterami tego zadania: Robert Lewandowski, Iga Świątek, Wilfredo Leon, Tomasz Sikora, Józef Lange, Jan Łazarski, Franciszek Szymczyk, Tomasz Stankiewicz, Adam Królikiewicz.

Rozwijane kompetencje:

- **porozumiewanie się w języku ojczystym:** zrozumienie treści zadania i udzielenie zgodnej z opisem odpowiedzi (interakcja językowa),
- **informatyczne:** poszukiwanie i przetwarzanie informacji potrzebnych do odpowiedzi na pytania podane w poleceniu, odczytanie zadania i wysłanie swojej pracy za pomocą mediów elektronicznych (dziennik elektroniczny Librus Synergia),
- **umiejętność uczenia się:** w jaki sposób szuka odpowiedzi na pytania zawarte w zadaniu.

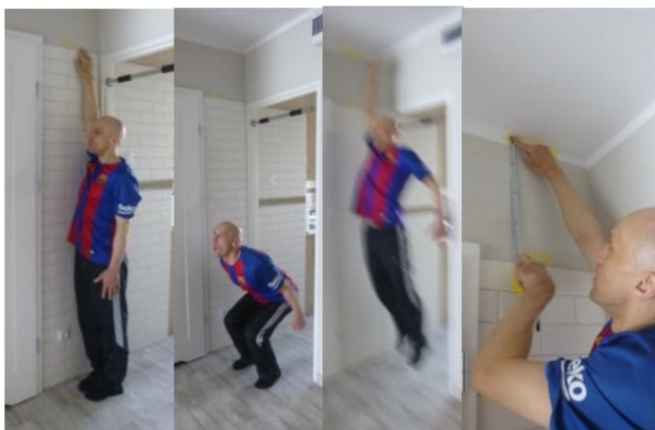
Zadanie 3: Zadanie sprawnościowe: próba mocy – wyskok dosiężny z przysiadu.

Uczniowie mieli dokonać pomiaru swojego wyskoku dosiężnego według opisu:

- Stając przy ścianie, wyprostować ramię i zaznaczyć w dowolny sposób na ścianie *miejsce dosięgu (najwyższy punkt w staniu)* np. taśmą malarską.
- Odsunąć się od ściany na odległość zapewniającą swobodne wykonanie przysiadu z zamachem ramion w tył.
- Wyskoczyć w górę z odbicia obunóż z jednoczesnym wyciągnięciem ramienia, dotykając jak najwyżej palcami (śląd można oznaczyć taśmą malarską) – *wyskok w dosięgu (najwyższy punkt w wyskoku)*.
- Pomiar

² op. cit., s. 15-16; Wychowanie fizyczne i opieka trenerska Nr 1(13)/2021 s. 15-16;

Wynik określamy w centymetrach na podstawie różnicy najwyższego punktu w wyskoku (wysok w dosięgu) i najwyższego punktu w staniu (dosięg w staniu), np. najwyższy punkt w staniu wynosi 200 cm, najwyższy punkt w wyskoku 240 cm, stąd $240 \text{ cm} - 200 \text{ cm} = 40 \text{ cm}$ wynik wyskoku dosiężnego.

Rozwijane kompetencje:

- **porozumiewanie się w języku ojczystym:** zrozumienie treści zadania i postępowanie zgodnie z opisem (interakcja językowa),
- **matematyczne:** wykonanie pomiarów najwyższego punktu w staniu i najwyższego punktu w wyskoku, obliczenie wyniku wyskoku dosiężnego (umiejętność liczenia, myślenie matematyczne),
- **informatyczne:** odczytanie zadania i wysłanie swojej pracy za pomocą mediów elektronicznych (dziennik elektroniczny Librus Synergia),
- **umiejętności uczenia się:** sposób przy swajania nowego materiału.

Inne zadania sprawnościowe: unoszenie nóg z leżenia tyłem, wyskok w górę z przysiadu – w obu ćwiczeniach należało wykonać jak największą liczbę powtórzeń w ciągu 15 sekund.

Zadanie 4: Translate - przetłumacz.

Zadanie sprawdzało wiedzę z zakresu wychowania fizycznego i języka angielskiego. Sportowe sformułowania w języku angielskim (nazwy dyscyplin, konkurencji sportowych), należało przetłumaczyć na język polski np. *football* – *piłka nożna*.

NAZWISKO IMIĘ UCZENNICZY/UCZNIA, KLASA:

1. basketball –
2. fencing –
3. decathlon –
4. judo –
5. ski jumping –
6. waterpolo –

Rozwijane kompetencje:

- **porozumiewanie się w języku ojczystym:** zrozumienie treści zadania i udzielenie zgodnej z opisem odpowiedzi (interakcja językowa),
- **porozumiewanie się w językach obcych:** znajomość słownictwa (interakcja językowa),
- **informatyczne:** poszukiwanie i przetwarzanie informacji potrzebnych do przetłumaczenia słów z języka angielskiego na polski, odczytanie zadania i wysłanie swojej pracy za pomocą mediów elektronicznych (dziennik elektroniczny Librus Synergia),

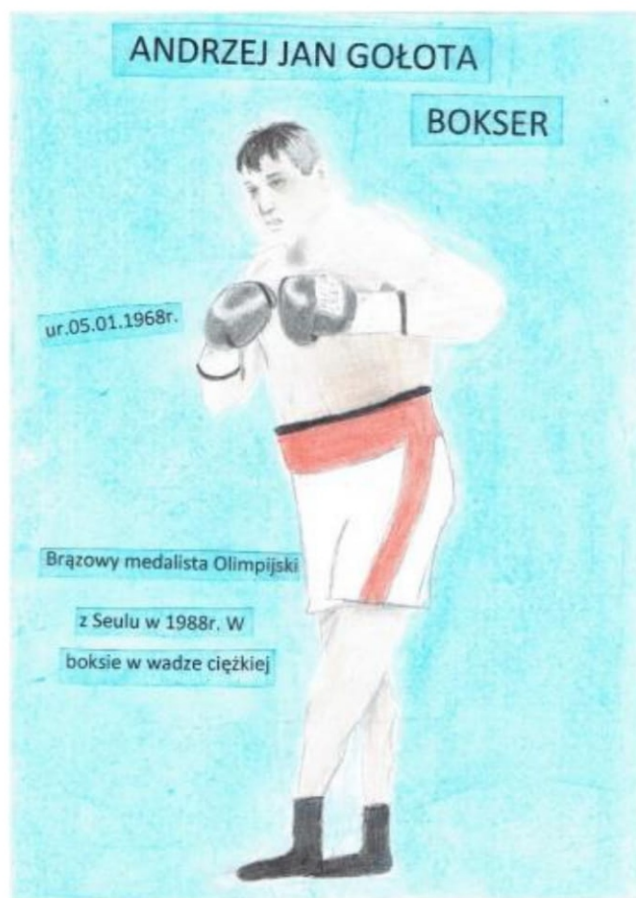
- **umiejętność uczenia się:** jak stara się opanować nowy materiał.

Zadanie 5: Olimpijczyk, którego podziwiam.

Zadanie polegało na wykonaniu pracy plastycznej przedstawiającej polskiego sportowca, który uczestniczył w igrzyskach olimpijskich i zdobył medal (jeden lub więcej).

W pracy należało umieścić:

- postać sportowca, jego imię i nazwisko, datę urodzenia i śmierci, (jeżeli osoba nie żyje);
- informację o olimpijskich sukcesach: kolor medalu (medali): złoty, srebrny, brązowy dyscyplinę (konkurencję), w której został zdobyty i na jakich igrzyskach (np. Jan Kowalski złoty medal w skoku w dal na Igrzyskach Olimpijskich 1964 r. w Tokio, srebrny medal w biegu na 100 m na Igrzyskach Olimpijskich 1968 r. w Meksyku, brązowy medal na Igrzyskach Olimpijskich 1972 r. w Monachium).

Parametry pracy i sposób wykonania:

- rozmiar pracy: nie mniejszy niż format A4,
- technika wykonania: dowolna, można połączyć kilka, np. narysować, namalować, wkleić, a informacje można napisać samodzielnie na komputerze lub odręcznie;
- praca nie może być „gotowcem” z Internetu na zasadzie kopiuj-wklej;
- praca na odwrocie musi być podpisana z podaniem imienia, nazwiska, klasy autora.

Rozwijane kompetencje:

- **porozumiewanie się w języku ojczystym:** zrozumienie treści zadania i wykonanie pracy zgodnie z opisem (interakcja językowa),
- **informatyczne:** poszukiwanie i przetwarzanie informacji potrzebnych do wykonania pracy,

- **świadomość i ekspresja kulturalna:** poczucie tożsamości narodowej – identyfikacja ze sportowcem, który rozślawiał Polskę na arenie międzynarodowej, kreatywność – własny pomysł na wykonanie pracy,
- **umiejętność uczenia się:** sposób organizacji pracy przy wykonaniu zadania.

Podsumowanie

Każda z kompetencji kluczowych, które starałem się rozwijać na zajęciach wychowania fizycznego ma ważne znaczenie. Nie ma mniej lub bardziej wartościowych, wyższego lub niższego stopnia, pierwszoplanowych lub drugoplanowych, ponieważ wszystkie z nich mogą pomóc w odnalezieniu swojego „miejsca na ziemi”. Istotą jest znalezienie złotego środka we wprowadzaniu ich na zajęcia. Aby nie preferować jednych kosztem drugich, bo wtedy uczniowie nie będą „kompletni” w przyszłość.

Punktem wyjścia jest umiejętność uczenia się przez całe życie. Muszę tak zorganizować czas na lekcji, aby był wykorzystany jak najbardziej efektywnie. Porozumiewać się z uczniami w zrozumiałym dla nich języku. Muszę być zmotywowany do indywidualnej nauki, poszukiwania takich sposobów przekazywania kompetencji, które pomogą im poznać swoje mocne i słabe strony, a tym samym zmobilizują do pracy, do doskonalenia samych siebie. Muszę dawać uczniom przede wszystkim przykład, a nie wykład.

PRACE UCZNIÓW

Zostań mistrzem olimpijskim

Zadanie: BARCELONA - 1992

Tętno (ilość uderzeń serca w czasie minuty) przed wykonaniem ćwiczeń BARCELONA – 1992 - 72/min

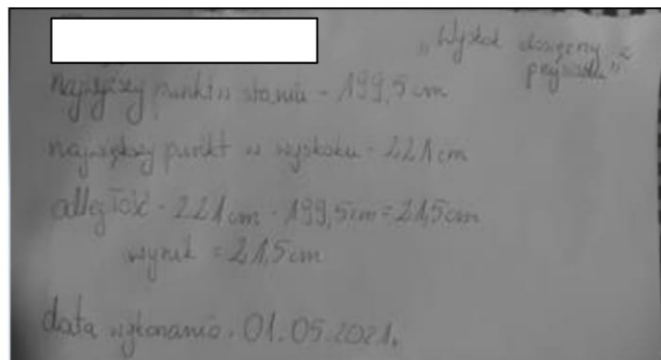
Litera	Ćwiczenie	Seria I	Seria II	Seria III	Seria IV
B	PRZYSIAD Z RĘCZNIKIEM	1 x	9 x	9 x	2 x
A	WYSKOK W GÓRĘ Z PRZYSIADU	1 x	9 x	9 x	2 x
R	PRZYSIAD BULGARSKI	1 x	9 x	9 x	2 x
C	WYKROK	1 x	9 x	9 x	2 x
E	UNOSZENIE NÓG Z RĘCZNIKIEM	1 x	9 x	9 x	2 x
L	PODPÓR PRZODEM PRAWA NOGA – LEWA RĘKA I ODWROTNIEM. ĆWICZENIE RÓWNOWAŻNE	1 s	9 s	9 s	2 s
O	SCYZORYK	1 x	9 x	9 x	2 x
N	DESKA BOKIEM NA PRAWĄ I LEWĄ STRONIE. ĆWICZENIE RÓWNOWAŻNE	1 s	9 s	9 s	2 s
A	WYSKOK W GÓRĘ Z PRZYSIADU	1 x	9 x	9 x	2 x

Tętno (liczba uderzeń serca w czasie minuty) po wykonaniu ćwiczeń BARCELONA – 1992 – 156/min

Zadanie. Kim byłem? Kim jestem?

Zadanie: Zadanie sprawnościowe: próba mocy – wyskok dosiężny z przysiadu.

Świat zaskakuje nas swoim rozwojem. Abyśmy mogli nadążyć za jego postępem, nie możemy gonić go na hulajnodze nawet elektrycznej. Potrzebujemy paliwa, abyśmy w tym wyścigu nie zostali w tyle. Jako nauczyciel muszę „napęlić baki uczniów energią umiejętności”, która nie tylko pozwoli im dotrzymać kroku w tej rywalizacji, ale również pomoże walczyć o pole position, o żółtą koszulkę lidera, czyli o udane życie w społeczeństwie.

Grzegorz Kraszewski jest nauczycielem wychowania fizycznego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Orzyszu.

Materiały

1. „Wychowanie Fizyczne i Opieka Trenerska” 1/13(2021)
2. 90 lat Polskiego Sportu, „Przegląd Sportowy” 1(2011)
3. Jerzy Talaga, Sprawność fizyczna ogólna. Testy Wydawnictwo Zys i S-ka, Poznań 2004

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich 2021

Zmień się, a świat wokół Ciebie też zacznie się zmieniać

Gerald Epstein

Pomysł narodził się w 1926 r., a swój początek zawdzięcza obchodom dnia patrona Kaledonii – Świętego Jerzego – przypadającym 23 kwietnia. Tego dnia mężczyźni obdarowali kobiety czerwonymi różami, zaś kobiety odwzajemniły się, obdarowując ich książkami.

Itak zostało do dzisiaj. Cudowny zwyczaj, przynajmniej sami. Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich ustanowiony przez UNESCO w 1995 r., jest obchodzony co roku 23 kwietnia. Po cóż nam taki dzień? Otóż jest on nam potrzebny z kilku powodów. Jednym z nich jest fakt, iż warto przypomnieć, jak wielką stratę poniosła literatura, tracąc m.in. takich twórców dzieł światowej sławy, jak William Szekspir czy Miguel de Cervantes. Innym z kolei powodem jest konieczność promowania wiedzy dotyczącej praw autorskich, która nie jest tak oczywista i jednoznaczna, jak by się mogło wydawać. Kolejnego powodu należy upatrywać w promocji samego czytelnictwa.

Kiedy świętują wydawnictwa, księgarnie, autorzy książek, świętują również czytelnicy. W naszej szkole odbywa się szereg działań mających na celu promocję czytelnictwa. Jednym z nich jest udział w ogólnopolskiej akcji Kwietniowi Antypiraci 2021.¹ Uczniowie (kadeci) naszej szkoły stworzyli quiz „Bezpieczni czy niebezpieczni” składający się z dziesięciu pytań. Test udostępniony został na stronie organizatora akcji – Biblioteki Pedagogicznej Kujawsko-Pomorskiego Centrum Edukacji Nauczycieli we Włocławku i stanowił kwietniowe wyzwanie edukacyjne dla młodzieży.²

I miejsce w grywalizacji dla CEM-u

Im bardziej chcę coś zrobić, tym mniej nazywam to pracą.

Richard Bach

Wszyscy doskonale wiemy, że nie samo nie przychodzi. Na wszystko, w tym i na sukces, należy zapracować. Od października 2020 bierzemy udział w programie „Filmoteka Szkolna. Akcja!”. W tym programie wykonujemy szereg działań związanych z filmem, zdobywając za nie stemple. Liczba systematycznie zdobywanych stempli pozwala nam – od kilku miesięcy – znajdować się na pierwszym miejscu. Organizujemy i realizujemy zajęcia z wykorzystaniem filmów z pakietu Filmoteki Szkolnej. Poniżej przykłady naszych wypowiedzi odnoszących się do obejrzanych i wspólnie omówionych filmów.

„Bardzo intrygujący okazał się dla nas tytuł filmu Zbigniewa Rybczyńskiego. Mamy na myśli film pt. „Oj, nie mogę się zatrzymać”. Byliśmy przekonani, że znajdziemy w nim całkiem co innego. Początek dosyć przyjemny, spokojny, lekki szum drzew, wokół natura. Podobnie przyjemnie i spokojnie żyło się nam przed pandemią. I nagle pojawia się coś, co kroczy naprzód z coraz większą prędkością i siłą, niszcząc to, co spotyka na swojej drodze. Koronawirus jak małe dziecko wszedł w nasze życie małymi kroczkami, powoli, potem nabrał tempa, a teraz rozpędzony biegnie. Prze naprzód, atakując, niszcząc ludzi, gospodarkę... W pośredni lub bezpośredni sposób życie ludzi zamienia w nieustanne pasmo niepokoju i udręku. Skonstruowaliśmy z pomocą kart emocji najkrótszy – pod względem emocjonalnym – przebieg filmu oraz dla porównania pandemii. Efekt tego ćwiczenia potwierdził jedynie, jak wiele wspólnego ze sobą mają sytuacja filmowa z obecną rzeczywistością.”

„Za oknem wiosna i szalejący koronawirus. A nam się zbiera na wspomnienia. Sięgamy przy okazji po film „Szkoła podstawowa” z 1971 r. w reż. Tomasza Żygadły. Z zazdrością spoglądamy na kolejne kadry filmu, myśląc sobie: Ci, to przynajmniej nie doświadczyli tego, co my. Co prawda czasy nie do pozazdroszczenia, ale przez cały okres swojej edukacji mogli chodzić do szkoły. Na dodatek występowali przeciwko rówieśnikom, kierując się zdaniem innych. Chociaż, chociaż... Jako dziecko często się po kimś powtarzało, nie to, co teraz. Od naiwniaka do pewniaka. W głowie zielono się miało i na kolonie lub do dziadków podczas wakacji jechało. Pierwsze zauroczenia, pierwsze miłości się miało. Wspomnienie jedynie pozostało.”

„Tuż po obejrzeniu filmu „Portret własny” w reż. Jacka Skalskiego, zadaliśmy sobie pytanie: Jak zapamiętamy pandemię COVID-19? Jaki jej obraz utrwali się w naszej pamięci? Sięgając do materiałów cyfrowych – swoich oraz innych osób – najczęściej widzimy ludzi z масечkami na twarzy. Widzimy ich oczy, uszy, czoło i włosy, lecz nie widzimy skrywanych pod масечkami emocji. Wykonana przez nas maska jest odzwierciedleniem pozytywnych emocji, które chcielibyśmy innym ludziom w tych trudnych czasach przekazać. Z tektury powstał autoportret, którego fragmenty określają nas samych.”

Nie tylko grupowo, ale również pojedynczo angażujemy się w różne działania związane z filmem. Jako przykład możemy podać działanie naszej koleżanki Gabrieli Trojanowskiej, która pełniła

¹ <https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1rVExYwqC6Gp5hLbHOPE2fdQldGCZsKg&ll=52.436769891217594%2C20.38587359374999&z=7>

² <https://create.kahoot.it/share/bezpieczni-czy-niebezpieczni/f56bee65-ob68-45bc-bc79-855aec510595>

funkcję jurorki podczas 9 OGÓLNOPOLSKIEGO FESTIWALU ANIMACJO!PLA w kategorii LICEA PLASTYCZNE (15-19 lat).³

Poza tym organizujemy wydarzenia filmowe w naszej szkole, konkursy, debaty, tworzymy animacje oraz próbujemy swoich sił w kręceniu filmów. Wykonujemy również zadania zamieszczanie co miesiąc na padlecie szkolnym.

III miejsce w konkursie „Trudna pamięć”

„Liczy się nie to, co masz, ale co robisz z tym, co masz.”

Autor nieznany

Tworzenie pracy konkursowej w dobie pandemii nie jest rzeczą łatwą. Brak na to czasu spowodowany zmianą formy pracy z młodzieżą czy pogarszająca się kondycja psychiczna powodowana utrzymującą się pandemią są tego najlepszymi powodami. W tej sytuacji większa jest radość z osiągniętego sukcesu.⁴

Organizatorami ogólnopolskiego konkursu na scenariusz lekcji historii dla szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej o tematyce zbrodni komunistycznych byli: Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN i Izba Pamięci Strzelecka 8. Cel, jaki postawili

sobie organizatorzy konkursu, to wyselekcjonowanie najlepszych prac, które wejdą w skład pakietu materiałów edukacyjnych dla nauczycieli. Prace konkursowe, czyli scenariusze zajęć z historii, przeszły ciężką próbę, ale cięższa jeszcze przed nimi i to wy, Drodzy Koledzy i Drogie Koleżanki, będziecie sprawdzać ich przydatność w swojej pracy, będziecie więc ich najsrońszymi recenzentami.

Nauka matematyki poprzez zabawę

Jest tylko jeden sposób nauki. Poprzez działanie.

Paulo Coelho

Zajęcia z matematyki, zwykle kojarzą nam się z siedzeniem w ławce, staniem przy tablicy i rozwiązywaniem zadań, ewentualnie odpowiadaniem na krótkie i rzeczowe pytania. Jednak spora grupa nauczycieli stara się to zmienić. Poprzez stosowanie różnych form i metod aktywizujących, w tym wykorzystanie nowoczesnej technologii, nadaje koloryt oraz charakter sprawczości prowadzonym przez siebie zajęciom, czyniąc je angażującymi uczniów, atrakcyjniejszymi dla ich uczestników a przez to efektywniejszymi w stosunku do tradycyjnych. Uczniowie zdobywają wiedzę, wykorzystując ją w praktyce i na ogół bawią się. Narzędzi, wspomagających podnoszenie jakości oraz efektywności prowadzonych przez nauczycieli zajęć, jest już dużo – zważywszy na to, że podczas pandemii zrodziło się ich wiele – ale wciąż tworzone są nowe. Część narzędzi, niegdyś stosowana w szkole, na koloniach i obozach, zostaje dostosowana do warunków i wymogów obecnych czasów. Jako przykład można podać adaptację gry terenowej „Chaos” do potrzeb lekcji matematyki. Na karteczkach zamiast ciągów literowo-cyfrowych pojawiają się krótkie przykłady lub zadania różnego typu i o różnej skali trudności.

Do przeprowadzenia gry, w miejsce terenu przyszkolnego, wykorzystany zostaje korytarz szkolny oraz sala gimnastyczna. Drugi stolik czy litzw. „Pogotowie matematyczne” służy do odbywania indywidualnych konsultacji z wieloma uczniami, co należy do rzadkości, jeśli weźmiemy pod uwagę tradycyjne zajęcia. Uczniowie działają praktycznie i jednocześnie się bawią. Ponadto, co jest niezwykle istotne i ważne, wszyscy uczniowie czują się dostrzeżeni i „zaopiekowani”.

³ <https://www.facebook.com/oplafest/videos/4297245700307396>

⁴ <https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/126826,Ogloszenie-wynikow-ogolnopolskiego-konkursu-Trudna-pamiec-na-scenariusz-lekcji-h.html?fbclid=IwARilbao8EofJxkxWTgzvWIRCDQfWQqSGnJEkxnykIgVT6hzbUwBvqgdD6ow>

Filmowa Gra Miejska w CEM-ie

Pomysł są powszechnym towarem.

Wprowadzanie ich w życie nie jest.

Michael Dell, Dell CEO

9 czerwca 2021 r. odbyła się w naszej szkole Filmowa Gra Miejska. Jej podstawę stanowiły lubiane i cenione przez ogół widzów polskie komedie. Były to, takie filmy, jak: „Kogel-Mogel”, „Miś”, „Sami swoi”, „Zezowate szczęście”, „Poszukiwany, poszukiwana”, „Rejs” i „Rozmowy kontrolowane”.

Przy stoisku związanym z filmem „Rejs”, jako animatorzy, zaproponowaliśmy uczestnikom gry wykonanie maski, której podstawę stanowił papierowy talerz. Film „Poszukiwany, poszukiwana” kojarzy nam się przede wszystkim z pracownikiem muzeum, który będąc posądzonym o kradzież obrazu, przebiera się za gospozię Marysię i w takim przebraniu ukrywa się. Stąd też zadanie pośrednio związane z kuchnią a bezpośrednio z przyprawami w niej obecnymi. Uczestnicy gry mieli je odgadnąć korzystając jedynie ze zmysłu węchu. „Rozmowy kontrolowane” przypomina nam absurd PRL-u. Czy tylko PRL-u? Odpowiedź na to pytanie można było uzyskać na stoisku, na którym odbywały się nieustanne przesłuchania. „Samych swoich” nie trzeba przedstawiać. Zadanie związane z tym filmem polegało na złożeniu z kawałków puzzli charakterystycznego kadru. Bogumił Kobiela – odtwórca głównej roli w „Zezowatym szczęściu” – miał tak burzliwe życie, jak czasy, w jakich przyszło mu żyć. Chcąc pokazać, że nie wszystko w życiu przychodzi tak łatwo, wykorzystaliśmy w naszej grze ćwiczenie sprawnościowe „Ręka, noga”.

W czasach pandemii należy szczególnie dbać o bezpieczeństwo i dlatego zamiast miski oraz sztuców na łańcuchu, wprowadziliśmy balony z pytaniami wewnątrz. Cztery balony nie zawierały pytań a ich przebicie było równoznaczne z zaliczeniem zadania. Również ze względów bezpieczeństwa i z uwagi na wysoką temperaturę zrezygnowaliśmy z ucierania kogla-mogla na konto papierowych puzzli – znanego kadru z filmu.

Loteria fantowa była świetną okazją do zdobycia gadżetów Filmoteki Szkolnej, z których nasi gracze byli bardzo zadowoleni. Wiele fotek po naszej grze zostało, będzie tworzyć pamiątkę i prowokować do wspomnień gromadkę całkiem niemłą. Myśmy też tam byli, super się bawili, a co zapamiętali, to Wam przekazali.

W tegorocznej ogólnopolskiej „grywalizacji” zajęliśmy I miejsce, uzyskawszy 260 stempli za przeprowadzone działania filmowe.⁵

Zachęcamy inne szkoły do udziału w tym programie. Uczestników czeka niezmiernie fascynująca przygoda z filmem.

JA – NIE JA. Konkurs plastyczny

Każdy ma talent.

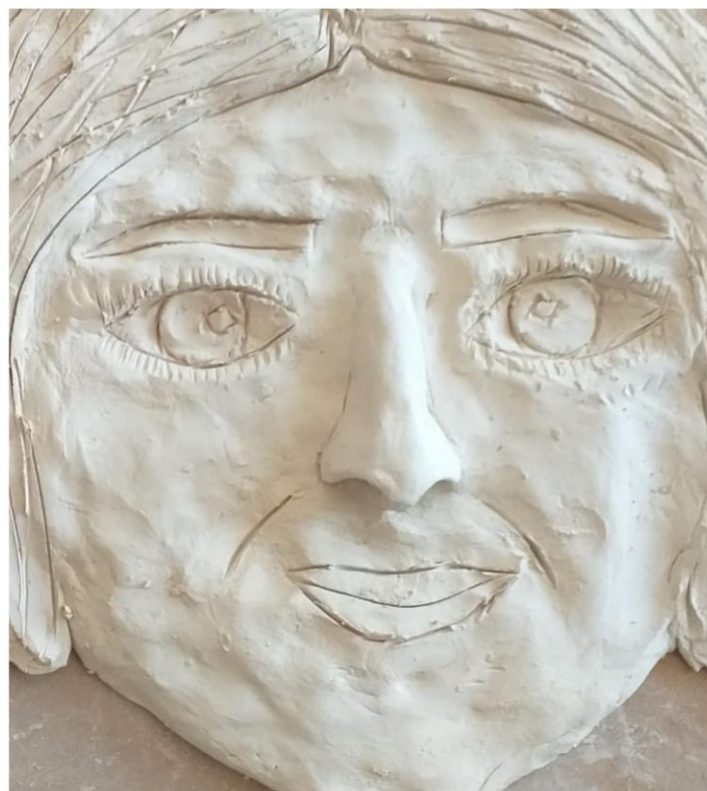
*Rzadka jest jednak odwaga, aby podążać do ciemnych miejsc,
do których talent nas prowadzi*

Erica Jong

Kiedyś pandemia COVID – 19 minie. Jak ją zapamiętamy? Jaki jej obraz utrwali się w naszej pamięci? Sięgając do niedawno powstałych materiałów cyfrowych, swoich oraz innych osób, najczęściej widzimy ludzi kryjących się za maseczkami. Oprócz pary oczu, uszu, czoła czy włosów, nie widzimy nic. Jak wygląda nasza twarz w całości? Jakie emocje widnieją na twarzy? W celu uzyskania odpowiedzi na powyższe pytania przeprowadzony został szkolny konkurs plastyczny „JA – NIE JA”.

Zadaniem uczestnika konkursu było wykonanie maski będącej odzwierciedleniem naszej twarzy. Można było zastosować dowolną technikę. Brano pod uwagę estetykę wykonania oraz kreatywne podejście do pracy.

Laureatką konkursu została uczennica klasy II, kadetka – Gabriela Trojanowska.

⁵ <https://filmotekaszkolna.pl/akcja/szkoly-w-programie>

<https://filmotekaszkolna.pl/aktualnosci/podsumowanie-grywalizacji-2020-2021>

Kompetencje kluczowe w procesie uczenia się przez całe życie

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dn.18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. L 394 z 30.12.2006); Zalecenie Rady Europejskiej z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2018/C 189/01).

Opracowanie Krzysztof Piłat

Cele określenia **kompetencji kluczowych** w Europejskich Ramach Odniesienia

Określenie i zdefiniowanie **kompetencji kluczowych** niezbędnych do uzyskania szans na zatrudnienie, samorealizacji i zdrowia, aktywnego i odpowiedzialnego obywatelstwa oraz włączenia społecznego.

Dostarczenie osobom odpowiedzialnym za wyznaczanie kierunków polityki, organizatorom kształcenia i szkolenia, kadry edukacyjnej, doradcom, pracodawcom, publicznym służbom zatrudnienia oraz osobom uczącym się **narzędzia referencyjnego** na poziomie europejskim.

Wsparcie wysiłków podejmowanych na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym na rzecz **wspomagania rozwoju kompetencji** w perspektywie uczenia się przez całe życie.

Zalecenie UE definiuje **KOMPETENCJE KLUCZOWE** jako połączenie: **WIEDZA – UMIEJĘTNOŚCI – POSTAWY**

Wiedza składa się z faktów i liczb, pojęć, idei i teorii, które są już ugruntowane i pomagają zrozumieć określoną dziedzinę lub zagadnienie.

Umiejętności definiuje się jako zdolność i możliwość realizacji procesów i korzystania z istniejącej wiedzy do osiągnięcia wyników.

Postawy opisują gotowość i skłonność do działania lub reagowania na idee, osoby lub sytuacje.

wartościowe treści
ważne umiejętności
pożądane postawy

8 kompetencji kluczowych (2018 rok)

- 1) kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- 2) kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- 3) kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii;
- 4) kompetencje cyfrowe;
- 5) kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- 6) kompetencje obywatelskie;
- 7) kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
- 8) kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

8 kompetencji kluczowych (2006 rok)

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym;
- 2) porozumiewanie się w językach obcych;
- 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- 4) kompetencje informatyczne;
- 5) umiejętność uczenia się;
- 6) kompetencje społeczne i obywatelskie;
- 7) inicjatywność i przedsiębiorczość;
- 8) świadomość i ekspresja kulturowa.

KK potrzebne każdemu do samorealizacji i rozwoju osobistego, zatrudnienia, włączenia społecznego, zrównoważonego stylu życia, udanego życia w pokojowych społeczeństwach, kierowania życiem w sposób prozdrowotny i aktywnego obywatelstwa.

KK rozwija się w perspektywie **uczenia się przez całe życie**, począwszy od wczesnego dzieciństwa przez całe dorosłe życie, za pomocą uczenia się formalnego, pozaformalnego i nieformalnego, we wszystkich kontekstach, w tym w rodzinie, szkole, miejscu pracy, sąsiedztwie i innych społecznościach.

KK uważa się za **jednakowo ważne**; każda z nich przyczynia się do udanego życia w społeczeństwie

KK mogą być **stosowane w wielu różnych** kontekstach i rozmaitych kombinacjach.

Ich zakresy się pokrywają i są ze sobą powiązane: aspekty niezbędne w jednej dziedzinie wspierają kompetencje w innej.

Krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, praca zespołowa, umiejętności komunikacyjne i negocjacyjne, umiejętności analityczne, kreatywność i umiejętności międzykulturowe są **elementem wszystkich KK**.

Metody i formy organizacyjne sprzyjające rozwijaniu KK:

- metoda projektu edukacyjnego,
- metoda problemowa, eksperyment, doświadczenie,
- metody aktywizujące,
- ocenianie wspierające uczniów,
- uczenie się przez zabawę i aktywność ruchową.

1. Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji

(Kompetencje w zakresie czytania i pisania, porozumiewanie się w języku ojczystym)

Definicja:

Zdolność identyfikowania, rozumienia, wyrażania, tworzenia i interpretowania pojęć, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie, przy wykorzystaniu obrazów, dźwięków i materiałów cyfrowych we wszystkich dziedzinach i kontekstach.

Zdolność skutecznego komunikowania się i porozumiewania się z innymi osobami, we właściwy i kreatywny sposób.

Rozwijanie umiejętności rozumienia i tworzenia informacji stanowi podstawę dalszego uczenia się i innych interakcji językowych. W zależności od kontekstu, kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji mogą być rozwijane w języku ojczystym, języku edukacji szkolnej lub języku urzędowym kraju lub regionu.

Wiedza:

Znajomości słownictwa, gramatyki funkcjonalnej i funkcji języka. Świadomość głównych rodzajów interakcji słownej, znajomość pewnego zakresu tekstów literackich i innych, a także głównych cech rozmaitych stylów i rejestrów języka.

Umiejętności:

Komunikowanie się w mowie i piśmie w różnych sytuacjach, kontrolowanie swojego sposobu komunikowania się i dostosowywanie go do wymogów sytuacji, rozróżnianie i wykorzystywanie źródeł różnego rodzaju; poszukiwanie, gromadzenie i przetwarzanie informacji, wykorzystywanie odpowiednich pomocy oraz formułowanie i wyrażanie swoich argumentów w mowie i piśmie w przekonujący sposób, odpowiednio do kontekstu; krytyczne myślenie oraz zdolność oceny informacji i pracy z nimi.

Postawa:

Gotowość do krytycznego i konstruktywnego dialogu, wrażliwość na walory estetyczne oraz zainteresowanie interakcją z innymi ludźmi; świadomość oddziaływania języka na innych ludzi oraz potrzeba rozumienia i używania języka w sposób pozytywny i odpowiedzialny społecznie.

2. Kompetencje w zakresie wielojęzyczności

(porozumiewanie się w językach obcych)

Definicja:

Możliwość prawidłowego i skutecznego korzystania z różnych języków w celu porozumiewania się. Opiera się na zdolności rozumienia, wyrażania i interpretowania pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) w odpowiednim zakresie kontekstów społecznych i kulturowych, w zależności od potrzeb lub pragnień danej osoby.

Kompetencje językowe zawierają w sobie wymiar historyczny oraz kompetencje międzykulturowe. Opierają się na zdolności pośredniczenia między różnymi językami i mediami. Utrzymywanie i dalsze rozwijanie kompetencji w zakresie języka ojczystego, jak również opanowanie języka(ków) urzędowego(ych) danego kraju.

Wiedza:

Znajomość słownictwa i gramatyki funkcjonalnej różnych języków oraz świadomości głównych rodzajów interakcji słownej i rejestrów języka. Znajomość konwencji społecznych oraz aspektu kulturowego i zmienności języków.

Umiejętności:

Rozumienie komunikatów mówionych, podejmowanie, podtrzymywanie i kończenie rozmowy oraz czytanie, rozumienie i tworzenie tekstów, z różnym poziomem biegłości w poszczególnych językach, odpowiednio do potrzeb danej osoby. Niezbędna jest zdolność do właściwego wykorzystywania narzędzi oraz do uczenia się języków w sposób formalny, pozaformalny i nieformalny przez całe życie.

Postawa:

Docenianie różnorodności kulturowej, zainteresowanie różnymi językami i komunikacją międzykulturową oraz ciekawość ich. Poszanowanie indywidualnego profilu językowego każdej osoby, w tym szacunek zarówno dla języka ojczystego osób należących do mniejszości lub pochodzących ze środowisk migracyjnych, jak i docenianie języków urzędowych danego kraju jako wspólnych ram interakcji.

3. Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii

(kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne)

Definicja:

A. Kompetencje matematyczne to zdolność rozwijania i wykorzystywania myślenia i postrzegania matematycznego do rozwiązywania problemów w codziennych sytuacjach. Rozumowanie matematyczne. Zdolność i chęć wykorzystywania matematycznych sposobów myślenia oraz prezentacji (wzory, modele, konstrukty, wykresy, tabele).

Wiedza:

Liczenie, znajomość miar i struktur, podstawowych operacji i sposobów prezentacji matematycznej, rozumienie terminów i pojęć matematycznych, świadomość pytań, na które matematyka może dać odpowiedź.

Umiejętności:

Stosowanie podstawowych zasad i procesów matematycznych w codziennych kontekstach prywatnych i zawodowych (np. umiejętności finansowe), a także śledzenia i oceniania ciągów argumentów. Rozumowania w sposób matematyczny, rozumienie dowodu matematycznego i komunikowania się językiem matematycznym oraz korzystanie z odpowiednich pomocy, w tym danych statystycznych i wykresów, a także rozumienia matematycznych aspektów cyfryzacji.

Postawa:

Szacunek dla prawdy oraz chęć szukania argumentów i oceniania ich zasadności.

3. Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii

(kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne)

Definicja:

B. Kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych dotyczą zdolności i chęci wyjaśniania świata przyrody z wykorzystaniem istniejącego zasobu wiedzy i stosowanych metod, w tym obserwacji i eksperymentów, w celu formułowania pytań i wyciągania wniosków opartych na dowodach.

Kompetencje techniczne i inżynierskie to stosowanie tej wiedzy i metod w odpowiedzi na postrzegane ludzkie potrzeby lub wymagania. Rozumienie zmian powodowanych przez działalność człowieka oraz rozumienie swojej odpowiedzialności jako obywatela.

Wiedza:

Znajomość zasad rządzących światem przyrody; podstawowych pojęć naukowych, teorii, zasad i metod, technologii oraz produktów i procesów technologicznych; rozumienie wpływu nauki, technologii, inżynierii i ogólnie działalności człowieka na świat przyrody. Rozumienie korzyści, ograniczeń i zagrożeń wynikających z teorii i zastosowań naukowych oraz technologii.

Umiejętności:

Rozumienie nauki jako procesu badawczego prowadzonego za pomocą konkretnych metod, w tym obserwacji i kontrolowanych eksperymentów, wykorzystywanie logicznego i racjonalnego myślenia do weryfikowania hipotez, gotowość do rezygnacji z własnych przekonań, jeżeli są one sprzeczne z nowymi odkryciami naukowymi. Wykorzystywanie i posługiwanie się narzędziami i urządzeniami technicznymi oraz danymi naukowymi do osiągnięcia celu bądź podjęcia decyzji lub wyciągnięcia wniosku na podstawie dowodów. Rozpoznanie zasadniczych cech postępowania naukowego oraz zdolność przedstawiania wniosków i sposobów rozumowania, które do tych wniosków doprowadziły.

Postawa:

Krytyczne rozumienie i ciekawość, poszanowanie kwestii etycznych oraz wspieranie bezpieczeństwa i zrównowżenia środowiskowego, w odniesieniu do postępu naukowo-technicznego w indywidualnym kontekście danej osoby, jej rodziny i społeczności oraz zagadnień globalnych.

4. Kompetencje cyfrowe

(kompetencje informatyczne)

Definicja:

Pewne, krytyczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych i interesowanie się nimi do celów uczenia się, pracy i udziału w społeczeństwie. Korzystania z informacji i danych, komunikowanie się i współpraca, korzystanie z mediów, tworzenie treści cyfrowych (w tym programowanie), bezpieczeństwo (w tym komfort cyfrowy, cyberbezpieczeństwo), kwestie dotyczące własności intelektualnej, rozwiązywanie problemów i krytyczne myślenie.

Wiedza:

Rozumienie przydatności technologii cyfrowych w komunikowaniu się, kreatywności i innowacjach; świadomość związanych z nimi możliwości, ograniczeń, skutków i zagrożeń. Rozumienie ogólnych zasad, mechanizmów i logiki leżących u podstaw ewoluujących technologii cyfrowych oraz znajomość podstawowych funkcji i korzystanie z różnych rodzajów urządzeń, oprogramowania i sieci. Krytyczne podejście do trafności, wiarygodności i wpływu informacji i danych udostępnianych drogą cyfrową oraz świadomość prawnych i etycznych zasad związanych z korzystaniem z technologii cyfrowych.

Umiejętności:

Korzystania z technologii cyfrowych w celu wsparcia aktywnej postawy obywatelskiej i włączenia społecznego, współpraca z innymi osobami oraz kreatywności w realizacji celów osobistych, społecznych i biznesowych. Korzystanie z treści cyfrowych, uzyskiwanie do nich dostępu, ich filtrowanie, ocena, tworzenie, programowanie i udostępnianie. Zarządzanie informacjami, treściami, danymi i tożsamościami cyfrowymi oraz ich ochrona; rozpoznawanie i skuteczne wykorzystywanie oprogramowania, urządzeń, sztucznej inteligencji lub robotów.

Postawa:

Refleksyjne i krytyczne, a zarazem pełnego ciekawości, otwartego i perspektywicznego nastawienia do rozwoju. Etyczne, bezpieczne i odpowiedzialne podejście do stosowania narzędzi cyfrowych.

5. Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się

(umiejętność uczenia się)

Definicja:

Autorefleksja, skuteczne zarządzanie czasem i informacjami, konstruktywna praca z innymi osobami, zachowanie odporności oraz zarządzanie własnym uczeniem się i karierą zawodową. Radzenie sobie z niepewnością i złożonością, umiejętność uczenia się, wspieranie swojego dobrostanu fizycznego i emocjonalnego, utrzymanie zdrowia fizycznego i psychicznego oraz zdolność do prowadzenia prozdrowotnego i zorientowanego na przyszłość trybu życia, odczuwanie empatii i zarządzania konfliktami we włączającym i wspierającym kontekście.

Wiedza:

Rozumienie zasad postępowania i porozumiewania się, ogólnie przyjętych w różnych społeczeństwach i środowiskach. W zakresie umiejętności uczenia się znajomość elementów zdrowia psychicznego i fizycznego oraz zdrowego stylu życia. Znajomość własnych preferowanych strategii uczenia się, swoich potrzeb w zakresie rozwoju kompetencji oraz różnych sposobów rozwijania kompetencji i szukania możliwości kształcenia, szkolenia i rozwoju kariery zawodowej czy dostępnego poradnictwa i wsparcia.

Umiejętności:

Określanie swoich możliwości, koncentracja, radzenia sobie ze złożonością, krytyczna refleksja i podejmowanie decyzji. Uczenie się i praca w grupie i indywidualnie; organizacja swojej nauki, wytrwałość w nauce, ocena i dzielenie się nią, poszukiwanie wsparcia, skuteczne zarządzanie własną karierą zawodową i interakcjami społecznymi. Odporność oraz umiejętność radzenia sobie z niepewnością i stresem. Konstruktywne porozumiewanie się w różnych środowiskach, praca zespołowa i negocjowanie. Okazywanie tolerancji, wyrażanie i rozumienie różnych punktów widzenia; zdolność. Tworzenia poczucia pewności i odczuwania empatii.

Postawa:

Dobrostan osobisty, społeczny i fizyczny oraz uczenia się przez całe życie; współpraca, asertywność i prawość. Poszanowanie różnorodności innych osób i ich potrzeb oraz gotowość do pokonywania uprzedzeń i osiągania kompromisu. Określanie i wyznaczanie celów, motywowanie się oraz rozwijanie odporności i pewności, by dążyć do osiągania sukcesów w uczeniu się przez całe życie. Nastawienie na rozwiązywanie problemów, pokonywanie przeszkód, radzenia sobie ze zmianami. Wykorzystywanie wcześniejszych doświadczeń w uczeniu się i doświadczeń życiowych, a także ciekawość w poszukiwaniu możliwości uczenia się i rozwijania w różnorodnych sytuacjach życiowych.

6. Kompetencje obywatelskie

(kompetencje społeczne i obywatelskie)

Wiedza:

Znajomości podstawowych pojęć i zjawisk dotyczących osób, grup, organizacji zawodowych, społeczeństwa, gospodarki i kultury. Obejmuje to rozumienie wspólnych europejskich wartości; znajomość spraw współczesnych, jak i krytyczne rozumienie głównych wydarzeń w historii narodowej, europejskiej i światowej; świadomość celów, wartości i polityk, jakimi kierują się ruchy społeczne i polityczne, a także zrównoważonych systemów, w szczególności świadomość zmian klimatu i zmian demograficznych w wymiarze globalnym i ich przyczyn. Niezbędna jest znajomość integracji europejskiej, jak również świadomość różnorodności i tożsamości kulturowych w Europie i na świecie. Obejmuje to rozumienie wielokulturowych i społeczno-ekonomicznych wymiarów społeczeństw europejskich, wkładu narodowej tożsamości kulturowej w tożsamość europejską.

Definicja:

Działanie jako odpowiedzialny obywatel oraz pełne uczestnictwo w życiu obywatelskim i społecznym, w oparciu o rozumienie pojęć i struktur społecznych, gospodarczych, prawnych i politycznych, a także wydarzeń globalnych i zrównoważonego rozwoju.

Umiejętności:

Skuteczne angażowanie się, wraz z innymi ludźmi, na rzecz wspólnego lub publicznego interesu, w tym na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczeństwa. Krytyczne myślenie i całościowe rozwiązywanie problemów, formułowanie argumentów oraz konstruktywne uczestnictwo w działaniach społeczności i w procesach podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach, od lokalnego i krajowego, po europejski i międzynarodowy. Dostęp do tradycyjnych i nowych form mediów, do ich krytycznego rozumienia i interakcji z nimi, znajomość roli i funkcji mediów w demokratycznych społeczeństwach.

Postawa:

Poszanowanie praw człowieka jako podstawy demokracji. Gotowość do udziału w demokratycznym procesie decyzyjnym na wszystkich szczeblach oraz w działalności obywatelskiej. Popieranie różnorodności społecznej i kulturowej, równouprawnienia płci oraz spójności społecznej, zrównoważonego stylu życia, promowanie kultury pokoju i braku przemocy, gotowość do poszanowania prywatności innych osób oraz przyjmowania odpowiedzialności za środowisko. Zainteresowanie wydarzeniami politycznymi i społeczno-gospodarczymi, naukami humanistycznymi i komunikacją międzykulturową są niezbędne w celu przygotowania się do tego, by przezwyciężyć uprzedzenia i osiągać kompromisy tam, gdzie to potrzebne, oraz zapewnić sprawiedliwość społeczną i uczciwość.

7. Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości

(inicjatywność i przedsiębiorczość)

Wiedza:

Świadomość istnienia różnych kontekstów i różnych możliwości pozwalających przekształcać pomysły w działanie w sferze osobistej, społecznej i zawodowej; rozumienia procesu ich powstawania. Znajomość i rozumienie podejść do planowania i zarządzania projektami, obejmujących zarówno procesy, jak i zasoby. Rozumienie procesów ekonomicznych oraz szans i wyzwań społecznych i gospodarczych stojących przed pracodawcą, organizacją lub społeczeństwem. Świadomość zasad etycznych, wyzwań w zakresie zrównoważonego rozwoju, własnych atutów i słabości.

Definicja:

Wykorzystywanie szans i pomysłów oraz przekształcania ich w wartość dla innych osób. Przedsiębiorczość opiera się na kreatywności, krytycznym myśleniu i rozwiązywaniu problemów, podejmowaniu inicjatywy, wytrwałości oraz na zdolności do wspólnego działania służącego planowaniu projektów mających wartość kulturalną, społeczną lub finansową i zarządzaniu nimi.

Umiejętności:

Kreatywność obejmująca wyobraźnię, myślenie strategiczne i rozwiązywanie problemów; krytyczna i konstruktywna refleksja w ramach ewoluujących procesów twórczych i na innowacji. Praca samodzielna i zespołowa, mobilizowanie zasobów (ludzi i przedmiotów) oraz prowadzenie działalności gospodarczej. Podejmowanie decyzji finansowych związanych z kosztem i wartością. Skuteczne komunikowanie się i negocjowanie z innymi osobami, a także radzenia sobie z niepewnością, dwuznacznością i ryzykiem jako elementami procesu podejmowania świadomych decyzji.

Postawa:

Zmysł inicjatywy i poczucie sprawczości, proaktywność, otwartość na przyszłość, odwaga i wytrwałość w dążeniu do celów. Pragnienie motywowania innych osób i doceniania ich pomysłów, odczuwanie empatii i troski o innych ludzi i świat, a także przyjmowanie odpowiedzialności i postaw etycznych w całym procesie.

8. Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej

(świadomość i ekspresja kulturowa)

Wiedza:

Znajomość lokalnych, regionalnych, krajowych, europejskich i ogólnościowych kultur i sposobów ekspresji, w tym ich języków, dziedzictwa i tradycji oraz produktów kulturowych; zrozumienie, w jaki sposób te ekspresje mogą wpływać na siebie wzajemnie i na pomysły poszczególnych osób. Rozumienie różnych sposobów przekazywania idei między twórcą, uczestnikiem i publicznością w tekstach pisanych, drukowanych i cyfrowych, teatrze, filmie, tańcu, grach, sztuce i wzornictwie, muzyce, rytuałach i architekturze, w formach hybrydowych. Rozumienie własnej tożsamości twórczej i dziedzictwa kulturowego w świecie różnorodności kulturowej oraz tego, jak sztuka i inne formy kulturalne mogą być sposobem zarówno postrzegania, jak i kształtowania świata.

Definicja:

Rozumienie sposobów kreatywnego wyrażania i komunikowania pomysłów i znaczeń w różnych kulturach, za pomocą różnych rodzajów sztuki i innych form kulturalnych, poszanowanie dla tego procesu. Angażowanie się w rozumienie, rozwijanie i wyrażanie własnych pomysłów oraz odczuwanie swojego miejsca lub roli w społeczeństwie na wiele różnych sposobów i w wielu kontekstach.

Umiejętności:

Empatyczne wyrażanie i interpretowanie figuratywnych i abstrakcyjnych idei, doświadczeń i emocji; zdolność czynienia tego w ramach różnych rodzajów sztuki i innych form kulturalnych. Identyfikowanie i wykorzystywanie możliwości uzyskania wartości osobistej, społecznej lub komercyjnej za pomocą sztuki i innych form kulturalnych, angażowanie się w procesy twórcze, zarówno w sposób indywidualny, jak i zespołowy.

Postawa:

Otwartość wobec różnorodności ekspresji kulturalnej i jej poszanowanie, wraz z etycznym i odpowiedzialnym podejściem do własności intelektualnej i kulturowej. Ciekawość świata, otwartość na wyobrażanie sobie nowych możliwości oraz gotowość do uczestniczenia w doświadczeniach kulturalnych.

Alicja Tracichleb-Salik

Bezpieczni w sieci – wyniki konkursu

Konkursowi „Bezpieczni w sieci” przyświecały następujące cele:

- edukacja w zakresie problematyki zagrożeń korzystania z „sieci”;
- poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży korzystającej z Internetu i różnych aplikacji społecznościowych;
- kształtowanie właściwych postaw i zachowań, zwiększanie świadomości i odpowiedzialności surfujących w „sieci”;
- zwrócenie uwagi na zjawisko cyberprzemocy.

Konkurs został zorganizowany w ramach realizacji kierunków polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021.

Do konkursu przystąpiło 10 przedszkoli, 28 szkół podstawowych, 10 szkół średnich oraz 2 szkoły o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Łącznie wpłynęły 174 prace uczniów.

W dniu 10 marca 2021 komisja w składzie: Aneta Klonowska, Alicja Tracichleb-Salik, Emilia Tabak-Sulewska, wyłoniła laureatów konkursu „Bezpieczni w sieci”:

Kategoria przedszkola

I miejsce **Marta Pieczyńska**

z Przedszkola w Białej Piskiej

II miejsce **Zofia Czaplicka**

z Przedszkola „Perelka” w Elku

III miejsce **Alan Orzechowski**

z Niepublicznego Punktu Przedszkolnego Akademia Rozwoju w Elku

Kategoria uczniowie klas I – IV szkół podstawowych

I miejsce **Wojciech Choraży czewski**

ze Szkoły Podstawowej nr 4 im. W. Szafera w Elku

II miejsce **Igor Łuba**

ze Szkoły Podstawowej nr 4 w Elku

III miejsce **Natalia Lipińska**

ze Szkoły Podstawowej w Liskach

Kategoria uczniowie klas V – VIII szkół podstawowych

I miejsce **Patrycja Pieśnikowska**

z Zespołu Szkół Sportowych w Elku

II miejsce **Wiktoria Bujnowska**

ze Szkoły Podstawowej w Pisanicy

III miejsce **Dominik Demiańczuk**

ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Prostkach

Kategoria uczniowie szkół średnich

I miejsce **Angelika Bastek**

z Zespołu Szkół Leśnych w Rucianem-Nidzie

II miejsce **Aleksandra Gabriela Rapkowska**

z Zespołu Szkół Leśnych w Rucianem-Nidzie

III miejsce **Olaf Jesiołowski**

z Zespołu Szkół Leśnych w Rucianem-Nidzie

Kategoria uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych wszystkich szczebli edukacyjnych

I miejsce **Mateusz Markowski**

ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Łupkach

II miejsce **Mateusz Strugała**

ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Elku

III miejsce **Szymon Małkowski**

ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Łupkach

W poszukiwaniu synergii

W dniu 19 marca 2021 roku Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku zawarł porozumienie z elckim Muzeum Historycznym. Porozumienie podpisali dyrektorzy placówek: Michał Jodko (MODN) oraz dr Rafał Żytniec (MH).

Porozumienie o współpracy

Czego dotyczy porozumienie? Zgodnie z jego treścią współpraca ma stworzyć przestrzeń dialogu edukacji z historią, którą jest otwarta na wielowątkowe i wielokulturowe dziedzictwo Elku i Mazur. Muzeum posiada różnorodne zasoby materialne (zbiory), organizuje wystawy, prowadzi lekcje muzealne, publikuje opracowania o tematyce regionalnej.

MODN ma kadry – zatrudnia ponad 20 osób – konsultantów i doradców metodycznych. Warto zwrócić uwagę na fakt, że MODN świadczy usługi w zakresie doskonalenia dla kilku tysięcy nauczycieli pracujących w 4 powiatach: elckim, gołdapskim, oleckim i piskim. Zajmuje się także wspieraniem przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a także innych placówek oświatowych na tym obszarze. W tej sytuacji współpraca wydaje się czymś naturalnym i pożytecznym dla obu stron.

Planuje się wspólne wykorzystanie zgromadzonych zbiorów, organizację wystaw i wydarzeń kulturalnych, a także działalność edukacyjną, popularyzatorską i wydawniczą wpływającą na wzajemny rozwój instytucji oraz na rozwój uczniów i nauczycieli. Zakres współpracy Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Elku oraz Muzeum Historycznego w Elku ujęto w sześciu punktach. Dotyczą one następujących działań:

- 1) prowadzenia projektów edukacyjnych i inicjowania działań na rzecz pogłębiania wiedzy;
- 2) współdziałania w zakresie przedsięwzięć edukacyjnych i szkoleniowych;
- 3) organizowania i udziału w konferencjach, sympozjach i seminariach;
- 4) umożliwienia przeprowadzania zajęć dla nauczycieli i uczniów;

- 5) organizowania konkursów dla nauczycieli i uczniów;
- 6) wspierania i promowania wspólnej działalności.

Jak widać, zakres współpracy został określony dość ogólnie, porozumienie przewiduje jednak możliwość wprowadzania w nim zmian. Być może będą one polegały na uściśleniu i konkretyzacji treści powyższych sześciu punktów.

Z wydawnictw Muzeum Historycznego w Elku

– „Skarb z ulicy Główniej”. Katalog wystawy

„Skarb z ulicy Główniej” to tytuł katalogu wystawy pod taką właśnie nazwą. Ten tytułowy „skarb” to 680 monet odnalezionych w Elku przez członków Stowarzyszenia Historyczno-Eksploracyjnego „Jaćwież” wiosną 2020. Podczas remontu ulicy Wojska Polskiego w Elku w 2019 roku zdjęto nawierzchnię i wywieziono stąd tony ziemi. Właśnie tę ziemię badali przy użyciu wykrywaczy metali członkowie Stowarzyszenia i w ciągu około 6 miesięcy roku 2020 znaleźli w zwalach ziemi monety pochodzące z różnych obszarów XVII-wiecznej Europy. Stały się one tematem wystawy i katalogu sfinansowanego przez Urząd Miasta Elku.

Katalog „Skarb z ulicy Główniej” ma duże walory dydaktyczne. Zawiera m.in. elementarne wiadomości o monetach i numizmatyce, o systemie monetarnym Rzeczypospolitej w XVII wieku oraz elckim znalezisku na tle tegoż systemu. Przy okazji czytelnik dowiaduje się m.in. o funkcjonowaniu ówczesnych mennic, o gospodarce Prus Książęcych, w tym o siedemnastowiecznym Elku, o „potopie szwedzkim”, o władcach emitujących w owym czasie monety, o rodzajach monet. Około trzeciej części publikacji zajmuje opis wybranych monet z elckiego znaleziska, wzbogacony ich fotografiami.

Autorami „Skarbu z ulicy Główniej” są Jakub Knyżewski, Dariusz Jurczak oraz Bartosz Dziewanowski-Stefańczyk. Wykonali oni bardzo dobrą pracę. Publikacja jest starannie opracowana i odznacza się wysokim poziomem estetycznym. Zamieszczone w niej teksty są krótkie, napisane językiem zrozumiałym, przejrzystym (katalog jest dwujęzyczny, wszystkie teksty zostały przetłumaczone na j. angielski). Autorzy zadbałi także o taki układ treści, który pobudza ciekawość czytelnika. Z pewnością publikacja może stać się

wartościowym materiałem pomocniczym dla uczniów (i nie tylko) poznających XVII-wieczne losy Rzeczypospolitej, znane głównie z „Trylogii”.

Z wydawnictw Muzeum Historycznego w Elku
– „Elcki Przegląd Historyczny 2016-2019. Powojnie”

W 2020 r. ukazał się drugi numer „Elckiego Przeglądu Historycznego” z tytułem „Powojnie” – sygnalizującym temat przewodni całej publikacji. „Powojnie” jest pojęciem autorstwa Tony’ego Judta, który tak nazwał okres 50 lat po II wojnie światowej. Na ten okres padał długi cień wojny oraz zdarzeń powojennych: „zniszczeń wojennych, głodu, chorób, szabru, zmiany granic, wypędzeń i przymusowych przesiedleń ludności”. Omawiany numer „Elckiego Przeglądu Historycznego” zawiera 13 tekstów zgrupowanych w 7 działach o następujących tytułach: 1. Panorama; 2. Akcja „Wisła” na Mazurach; 3. Źródła; 4. Powojnie w (auto)biografiach; 5. Varia; 6. Recenzje i sprawozdania; 7. Kronika Muzeum Historycznego w Elku 2015-2019.

„Elcki Przegląd Historyczny”, rocznik Muzeum Historycznego w Elku, ma charakter czasopisma naukowego, recenzowanego. W Radzie Naukowej i redakcji znaleźć można 12 osób ze stopniami i tytułami naukowymi. W części pierwszej omawianego numeru, w „Panoramie”, zamieszczono 2 obszernie eseje: prof. Wojciecha Łukowskiego „O czasie na Mazurach. Przyczynek do poznania regionalnej semiosfery” oraz prof. Roberta Traby „Sukcesja kulturowa na Mazurach. Biograficzny esej o zagubionych wioskach Puszczy Piskiej”.

Druga część (Akcja „Wisła” na Mazurach) zawiera 3 teksty. „Akcja „Wisła” w doświadczeniach biograficznych mieszkańców powiatu elckiego” Stefana M. Marcinkiewicza przedstawia materiał zgroma-

dzony w rezultacie 6 wywiadów z 8 osobami. Autor chciał „przypomnieć losy ludzi mieszkających w powiecie elckim”, jako że „doświadczenia biograficzne przesiedleńców nie są szerzej znane”. Ten artykuł uzupełniają dwa inne: ks. Igora Harasima OSBM i Jerzego Maszczaka „Z doświadczeń duszpasterza. Społeczność greckokatolicka Warmii i Mazur 70 lat po deportacji” oraz Anny Dąbrowskiej „Ludzie bez imienia nie znikają bez śladu”.

W trzeciej części („Źródła”) zamieszczono opracowane przez Rafała Żytyńca i Kornelię Konczal dokumenty archiwalne dotyczące Elku z lat 1945-1947. Najstarszy pochodzi z 25 kwietnia 1945, „najmłodszy” (najpóźniejszy) z 5 grudnia 1947. Wszystkie te dokumenty tworzą obraz życia w powojennym Elku oraz oddają atmosferę tamtych dni.

W następnej części znajdujemy artykuł Rafała Żytyńca (redaktora naczelnego pisma i dyrektora Muzeum Historycznego) pt. „Warmińskość odpomniana. Hubert Orłowski – Winfried Lipscher – Ulrich Fox” oraz tekst Wiesława Cymbora „Zarys historii Związku Harcerstwa Polskiego na ziemi elckiej po II wojnie światowej w mojej pamięci”. Na szczególną uwagę zasługuje zamieszczony tu wywiad w polskiej i niemieckiej wersji językowej, który Rafał Żytyńiec przeprowadził z Britą Holthuizen, urodzoną w Elku szwajcarską dziennikarką pochodzenia niemieckiego.

W „Variach” zamieszczony został artykuł Jakuba Knyżewskiego pt. „Turystyka kulturowa w Elku”, a w „Recenzjach i sprawozdaniach” znajdziemy recenzję książki Karoliny Kuszyk „Poniemieckie” (Emilii Mieslesko) oraz sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Michał Kajka: biografia – twórczość – konteksty. W 160 rocznicę urodzin poety mazurskiego”, która odbyła się w Ogródku 21 i 22 września 1918.

Na stronach od 312 do 326 zamieszczono „Kronikę Muzeum Historycznego w Elku 2015-2019” autorstwa Marty Murzyn. Ta kronika, podobnie zresztą jak cała publikacja, daje imponujący obraz działań elckiego Muzeum.

„Elcki Przegląd Historyczny” powinien znaleźć się w każdej bibliotece szkolnej jako lektura obowiązkowa nauczycieli, a może i ambitniejszych uczniów szkół średnich oraz starszych klas szkół podstawowych. Niektóre teksty są bardzo trudne w odbiorze ze względu na język i metodologię naukową, ale inne można z powodzeniem wykorzystać na lekcjach jako materiał pomocniczy. Z omawianego numeru z pewnością do takiego użytku można zarekomendować teksty S. M. Marcinkiewicza (s. 87-113), Kornelii Kończal i Rafała Żytyńca (s. 144-215) oraz wywiad z Britą Holthuizen (s. 264-276). Materiały dostępne na stronie muzeum.elk.pl.

Podróże Elcką Koleją Wąskotorową

Obecnie w ofercie Elckiej Kolei Wąskotorowej znajdują się przewozy pasażerskie składami ciągniętymi lokomotywą spalinową Lyd1 (WLS-150) lub parowozem Px48-1752 z wagonami zamkniętymi i odkrytymi. Kolejka kursuje w miesiącach maj – wrzesień na trasie Elk – Syptki – Elk.

